

Buurtgroen en leefbaarheid: wat vindt de Gentenaar?

ERIC DIRIKX

STAD GENT, BEDRIJFSVOERING
DATA & INFORMATIE

ELS BAUWENS

STAD GENT, BEDRIJFSVOERING
DATA & INFORMATIE

DEELPUBLICATIE VAN:

De Leefbaarheidsmonitor “Gent gezien door Gentenaars” wordt opgemaakt omdat de Stad Gent graag opvolgt hoe de leefbaarheid in de stad wordt gepercipieerd.

Dit gebeurt aan de hand van een bevraging bij Gentse inwoners van 10 tot en met 79 jaar en dit reeds in 4 edities (2003, 2006, 2010, 2014). Het resultaat is, naast vier rapporten, een databestand met alle gegevens uit de 4 edities. Dit bestand is ter beschikking gesteld aan stadsdiensten, externe onderzoekers en partners met de vraag om de ervaringen uit hun werkveld mee te nemen en het naast de resultaten van de Leefbaarheidsmonitor te leggen. Het resultaat van deze confrontatie heeft aanleiding gegeven tot deze reeks van artikelen, waarvan het artikel hieronder deel uitmaakt.

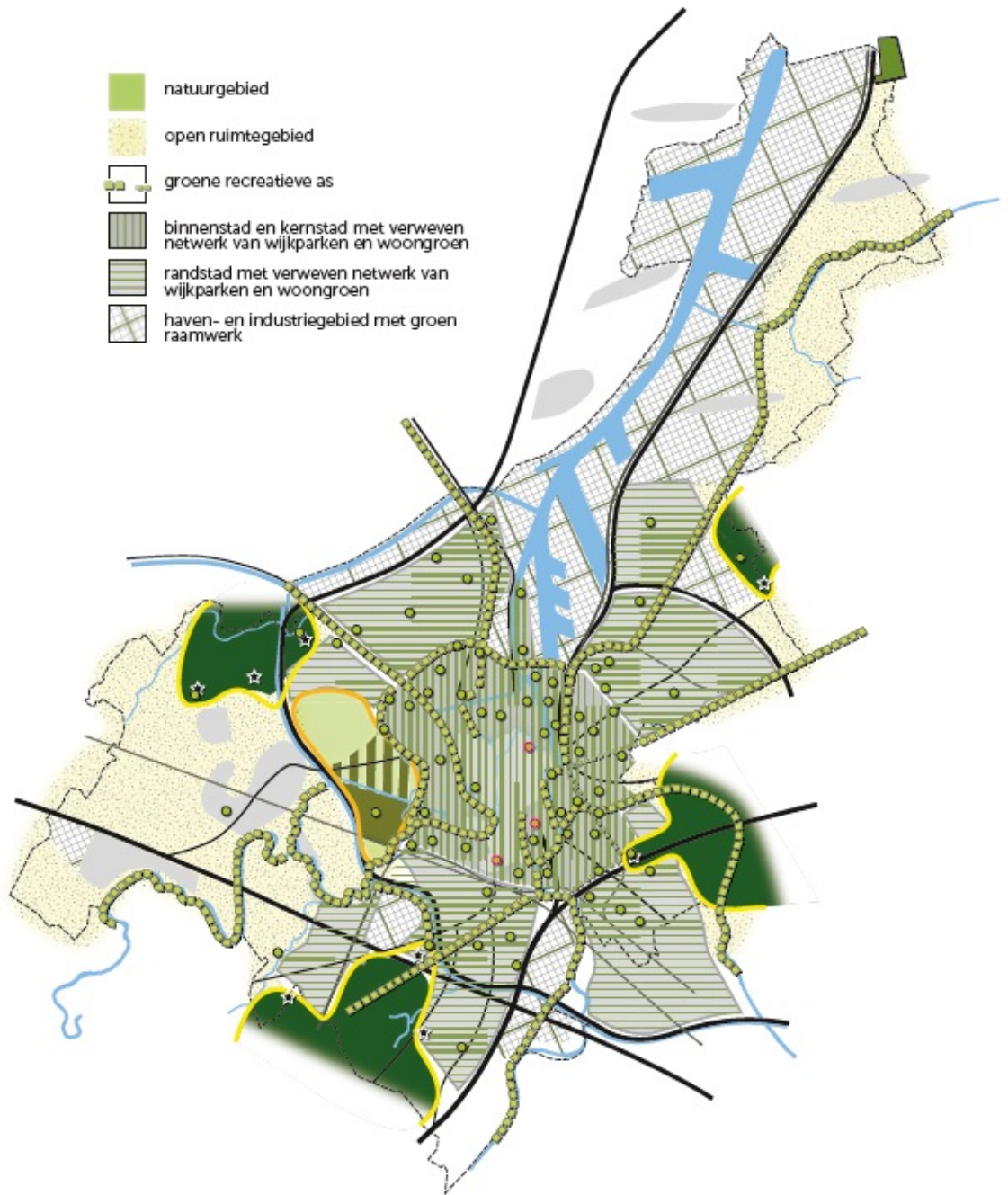
Doel van dit artikel

Er is de voorbije decennia vanuit de Stad geïnvesteerd in meer openbaar groen. Algemeen wordt gesteld dat groen belangrijk is voor een gezonde woon- en leefomgeving: het draagt bij tot de kwaliteit van woon- en leefomgeving, het is een belangrijke voorziening voor de uitrusting van de buurt, het bevordert de verwevenheid van functies in de buurt en het kan ook recreatief gebruikt worden en ruimte bieden voor sport en spel in de buurt (Stadsmonitor, 2014). Maar hoe denkt de Gentenaar hierover? Via de dataset van de Leefbaarheidsmonitor kunnen belevingsvragen (tevredenheid over groen in de buurt) gekoppeld worden aan de effectieve, geïnventariseerde woonomgeving van de Gentenaar (bv. de oppervlakte groen waarover men beschikt). Dit artikel benadert de volgende vragen: is de Gentenaar tevreden over het aanbod aan groen in zijn buurt? Zijn de bewoners van de wijken waar er meer groen is, meer tevreden over het aanbod groen? Is er een relatie tussen het aanbod aan groen en de inschatting van de leefbaarheid van de buurt? En tot slot, biedt de data uit de leefbaarheidsmonitor voer om hierop antwoorden te formuleren?

Groen en stedelijk groen

Recreatieve groenstructuur Gent

	stadspark		natuurgebied
	wijkpark		open ruimtegebied
	sportpark		groene recreatieve as
	groenpool met portaal		binnenstad en kernstad met verweven netwerk van wijkparken en woongroen
	groenpool		randstad met verweven netwerk van wijkparken en woongroen
	stedelijk groengebied		haven- en industriegebied met groen raamwerk
	toegankelijk bos		

Uit diverse onderzoeken blijkt het grote belang van groen voor leefbaarheid in een gemeente. Het groen in de stad heeft diverse functies: een ecologische en landschappelijke functie, een recreatieve en educatieve functie, een spel- en ontmoetingsfunctie, een stedenbouwkundige en cultuurhistorische functie, een esthetische en psychologische functie, en een zuiverende en klimaatregulerende functie. (Bral, Jacques et al. 2014) Het is belangrijk dat er een goede balans is tussen de verschillende functies.

Groen is divers opgebouwd gaande van snippergroen, woongroen, wijkparken... tot groter openbaar groen zoals groenpolen.

Meer groen creëren in de stad is geen evidentie. De druk op de stedelijke open ruimte, en dus ook op groen, neemt de laatste decennia toe. Het Gents stadsbestuur heeft een groenstructuurplan opgemaakt om onder meer voldoende bereikbaar recreatief groen op de verschillende schaalniveaus te creëren. Stad Gent heeft haar eigen drie groenniveaus (op maat) gecreëerd: groenpolen, wijkparken en woongroen.

De groenpolen bevinden zich aan de rand van de stad.

Een groenpool is een uitgestrekte groene long in of net buiten de stad, waar stadsbewoners van kunnen genieten (Stad Gent, Beleidsnota Openbaar groen). Groenpolen worden verder uitgebouwd, als bos, als parkgebieden met een sociaal-educatieve en recreatieve functie, als natuurgebied of als speelbos. Deze groenpolen zijn via groenassen bereikbaar vanuit het centrum van de stad. De Gentbrugse Meersen is de eerste van de vier nieuwe groenpolen die zich de komende jaren tot voorbij de Gentse stadsrand moeten aftekenen.

Wijkparken zijn belangrijk omdat ze een tuin zijn voor iedereen.

Wijkparken zijn parken met een oppervlakte groter dan 1 ha, op wandelafstand (400 meter) van de woning en met een minimale oppervlakte van 10m² per inwoner. Gent telt vandaag 43 parken van meer dan 1 ha (Stad Gent, Beleidsnota Openbaar groen).

Kleinere stukjes groen die zeer betekenisvol zijn in een buurt zijn 'woongroen'.

In het Gentse groenstructuurplan zijn zones ingetekend waar een fijnmazig weefsel van woongroen gewenst is als aanvulling op de wijkparken. Met woongroen worden de kleinere stukjes bedoeld die ook zeer betekenisvol zijn in een buurt; een speelpleintje, een kleine parkje,... groene zones van minder dan 1 hectare oppervlakte (Stad Gent,

Beleidsnota Openbaar groen). Woongroen is groen met een oppervlakte kleiner dan 1 ha en op een afstand van minder dan 150 m van de woning. Woongroen heeft een zekere gebruikswaarde en is vrij toegankelijk. Dit betekent dat het overdag op een vrij permanente basis wordt opengesteld voor het publiek, ongeacht of het nu een private of publieke eigendom is. Straatgroen, (voor)tuinen en wegbermen vallen hierbuiten.

Groenassen verbinden de verschillende groen ruimtes.

Een belangrijke schakel in de recreatieve groenstructuur vormen de recreatieve assen die verschillende groene ruimtes met elkaar verbinden en vlot toegankelijk maken. Deze groenassen verbinden de binnenstad op een comfortabele en attractieve wijze met randstedelijke groenpolen en het buitengebied. Groenassen bestaan minimaal uit een fiets- en wandelpad en bermvegetatie met bomenrij (Stad Gent, Beleidsnota Openbaar groen).

In 1999 telde Gent 360 ha recreatieve groene ruimte. In de tien daarop volgende jaren werd 62 ha nieuwe publiekstoegankelijke parkruimte gerealiseerd, waarvan zeven wijkparken (48 ha) en dertig locaties met woongroen (14 ha). Hierdoor beschikt ondertussen (in 2014) 41% van de inwoners over een wijkpark (t.o.v. 31% in 1999). Het aantal inwoners dat beschikt over woongroen is in dezelfde periode met 2% gestegen. De percentages vragen enige nuancering. Vooral inwoners in de 19de eeuwse gordel en de Kernstad beschikken niet over recreatief groen op een aanvaardbare (wandel)afstand. (Stad Gent 2013)

Wijkparken en woongroen in Gent worden de voorbije jaren intenser en multifunctioneler gebruikt. Ze worden ingericht naar de behoefte van de stadsgebruiker, en die is anders dan vroeger. Vroeger vond je in elk park wandelpaden, speel- en sporttoestellen. Nu voegt men daar ook avontuurlijke speelzones, fietspaden, barbecues, petanquebanen, verplaatsbare banken... aan toe. (Stad Gent 2013). De enige data die hierover beschikbaar zijn is het aantal aanvragen voor feesten en activiteiten in parken. Dat aantal steeg tussen 2009 en 2014 van 232 naar 407 (+57%).

Groen en tevredenheid over groen bij de Gentse bevolking gemeten

Leefbaarheidsmonitor inventariseert data via een bevraging bij een representatieve steekproef van Gentenaars. De vragenlijst omvat vragen betreffende verschillende dimensies van leefbaarheid op buurtniveau. De vragenlijst capteert eveneens vragen over de tevredenheid en beleving van groen in de woonbuurt van de respondent:

- Er wordt gepeild naar de (on)tevredenheid aangaande de buurt waar men woont. Aanwezigheid /afwezigheid van groen kan aangegeven worden als een van de redenen.
- Aanwezigheid van groen, parken en bomen als één van de drie belangrijkste redenen om te verhuizen naar de huidige woonplaats.
- De mate waarin men akkoord gaat met de stelling: "Er is voldoende groen in mijn buurt".
- De mate waarin men akkoord gaat met de stelling: "De parken en groengebieden zijn voldoende onderhouden".
- De mate waarin men gebruik maakt van volgende voorzieningen in de buurt: park of groengebied.

- De mate waarin men tevreden is over de afstand tot park of groengebied.

Naast de verkregen dataset met materiaal uit de vragenlijst omvat de dataset van Leefbaarheidsmonitor 2014 objectieve data. Enerzijds is er per respondent berekend of hij/zij al dan niet binnen een straal van 150 m over openbaar groen beschikt. We noemen dit woongroen. Deze variabele is opgebouwd als een dummy variabele: 1 geeft aan dat de respondent wel degelijk binnen een straal van 150 m over woongroen beschikt, 0 staat voor het tegengestelde.

Het groen dat de bewoners wensen, beperkt zich niet tot ruimten die officieel voorzien of ingericht zijn als recreatiegebied of natuur. Het is veel ruimer dan dat, ook bomen in de straat, groen tussen de straatstenen, een parkje, een braakterrein, een gevel, een dak, bloemenvelden en weiden kunnen deel uitmaken van dat groen. Het gaat bij de stadsbewoners niet zozeer om recreatievoorzieningen, maar wel om recreatiemogelijkheden voor alledag. (Natuurpunt Gent 2003)

Om deze reden is een extra variabele met betrekking tot het groen ontwikkeld, met name oppervlakte groen in een straal van 150 meter. Deze informatie wordt gehaald uit de groenkaart¹, die gebaseerd is op een luchtfoto. Het geeft een beeld van zowel het openbaar groen alsook het privé groen, straatgroen, wegbermen.... Dit is een stap verder dan woongroen, waar het enkel openbaar groen betreft.

De dataset van de leefbaarheidsmonitor waar zowel subjectieve als objectieve variabelen rond (woon)groen zijn opgenomen laat ons toe volgende vragen te onderzoeken, die hierna in volgorde zullen worden beantwoord:

- 1 Hoe beleeft de Gentenaar het groen in de wijk?
- 2 Is er een samenhang tussen Gentenaars die in de buurt van woongroen wonen en de tevredenheid aangaande groen in de buurt?
- 3 Is er een samenhang tussen de tevredenheid van groen in de buurt en de aanwezigheid van groen in een straal van 150 m?
- 4 Is er een samenhang tussen hoeveelheid groen en leefbaarheid van de buurt?

¹ DEZE GROENKAART IS EEN RASTER SEGMENTATIECLASSIFICATIE VAN DE ZOMERVLUCHT ORTHOFOTO'S IN OPDRACHT VAN AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB). DE LIJN ONDERZOEK & ONTWIKKELING (O&O) VAN HET AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCH INFORMATIE (AGIV) VOERDE HIERVOOR EEN SEGMENTATIECLASSIFICATIE UIT VAN DE MIDDENSCHALIGE ZOMERVLUCHT ORTHOFOTO'S OM EEN KAART AAN TE MAKEN MET DE KLASSEN 'NIET GROEN', 'LANDBOUW', 'LAAG GROEN' (MINDER DAN 3M) EN 'HOOG GROEN' (MEER DAN 3M).

Hoe beleeft de Gentenaar het groen in de wijk?

De helft van de Gentenaren oordeelt dat er voldoende groen aanwezig is in de woonbuurt, 30% is hiermee niet akkoord. Bewoners van de Kernstad en de 19de eeuwse gordel geven minder aan dat er voldoende groen is in de woonbuurt dan de bewoners uit de periferie.

Bij ongeveer 1 op de 6 Gentenaren speelde de aanwezigheid van groen mee in het beslissen voor de huidige woonplaats. Voor de bewoners van Gent-Zuidwest, net zoals voor vrouwen, Belgen, ouderen, hoger bedienden, kaderleden speelde dit in een nog belangrijkere mate mee in hun woonkeuze. Gentenaars die aangeven eerder moeilijk rond te komen en Gentenaars met een multiculturele achtergrond geven net minder aan dat dit meespeelde in de beslissing om voor hun huidige woning te kiezen.

Bij 7 op de 10 draagt de aanwezigheid van groen bij in de tevredenheid over de buurt, en is hiermee de derde belangrijkste reden (samen met een rustige buurt) om de buurt als positief te beschouwen. In Gent-Zuidwest speelt dit een grotere rol dan bij Gentenaars uit de Kernstad en 19de eeuwse gordel.

4% van de Gentenaren is (zeer) ontevreden over de buurt en geeft het onvoldoende aanwezig zijn van groen als belangrijkste oorzaak.

7 op de 10 Gentenaren is (zeer) tevreden over de

afstand tot park of groengebied; voor 6% is de vraag niet van toepassing. Deze laatste groep is verhoudingsgewijs groter in Gent-Zuidwest. Bewoners van de Kernstad halen vaker aan dat ze (zeer) ontevreden zijn over de afstand tot park of groengebied. Mensen met een multiculturele achtergrond en personen die over woongroen beschikken binnen een straal van 150 meter, staan positiever over de afstand naar park of groengebied. Daarnaast stellen we vast dat hoe meer wijkparkingangen in een straal van 400 m, hoe positiever de respondenten zijn.

Gebruiksfrequentie van parken en groengebieden worden in mindere mate bepaald door de afstand en aanwezigheid van deze parken, maar voornamelijk door een aantal socio-demografische kenmerken. Gentenaars met een multiculturele achtergrond maken vaker gebruik van het openbaar groen dan Belgen.

Algemeen kunnen we besluiten dat voldoende groen in de woonbuurt, wordt aanschouwd als een belangrijke kwaliteit van de woonomgeving. Voldoende en kwalitatief groen dat bereikbaar en toegankelijk is, heeft een meerwaarde voor de Gentenaars. Groen als buurtcriterium geldt voornamelijk in Gent-Zuidwest en in mindere mate in de Kernstad alsook in de 19de eeuwse gordel.

Nagaan van correlaties tussen groenbeleving van de Gentenaar en de aanwezigheid van groen in de buurt

Hoeveel Gentenaars beschikken over woongroen en groen in hun buurt?

Zoals reeds aangegeven is de databank van de Leefbaarheidsmonitor voor het jaar 2014 verrijkt met objectief materiaal, wat toelaat de reële aanwezigheid van groen in de buurt objectief te meten.

Onderstaande tabel geeft het aandeel respondenten dat woont binnen een straal van 150 meter wandelafstand tot (openbaar) buurtgroen en het aandeel respondenten dat woont binnen 150 meter wandelafstand tot groen (zowel openbaar als privaat).

TABEL 1:
AANDEEL RESPONDENTEN MET WOONGROEN <150M,
EN AANDEEL RESPONDENTEN OP 150M VAN GROEN
(OPENBAAR EN PRIVÉ), 2014, GENT

Gebied	% respondenten dat woont binnen 150 meter van openbaar buurtgroen (= woongroen)	% respondenten dat woont binnen 150 meter van groen
Gent totaal	49%	91%
Gent-Noordoost	51%	73%
Gent-Zuidwest	36%	92%
Gent Kernstad	49%	98%
Gent 19de eeuwse gordel	63%	98%

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR 2014

Negen op de tien Gentenaars heeft groen in een straal van 150 m van zijn woning. Voor de Kernstad en de 19de eeuwse gordel liggen de percentages hoger dan voor Gent Noordoost (met de haven). Als we kijken naar het openbaar buurtgroen op 150 m (=woongroen), liggen de percentages een pak lager. De helft van de Gentenaars heeft openbaar woongroen binnen een straal van 150 meter van de woning. Voor de inwoners van de 19de eeuwse gordel loopt dit op tot bijna twee derde van de inwoners.

Is er een samenhang tussen Gentenaars die in de buurt van woongroen wonen en hun tevredenheid over het groen in de buurt.

Groen in de woonbuurt wordt als positief ervaren, maar geldt dan ook dat in buurten waar meer Gentenaars beschikken over woongroen er ook een hogere tevredenheid is ten aanzien van groen in de buurt?

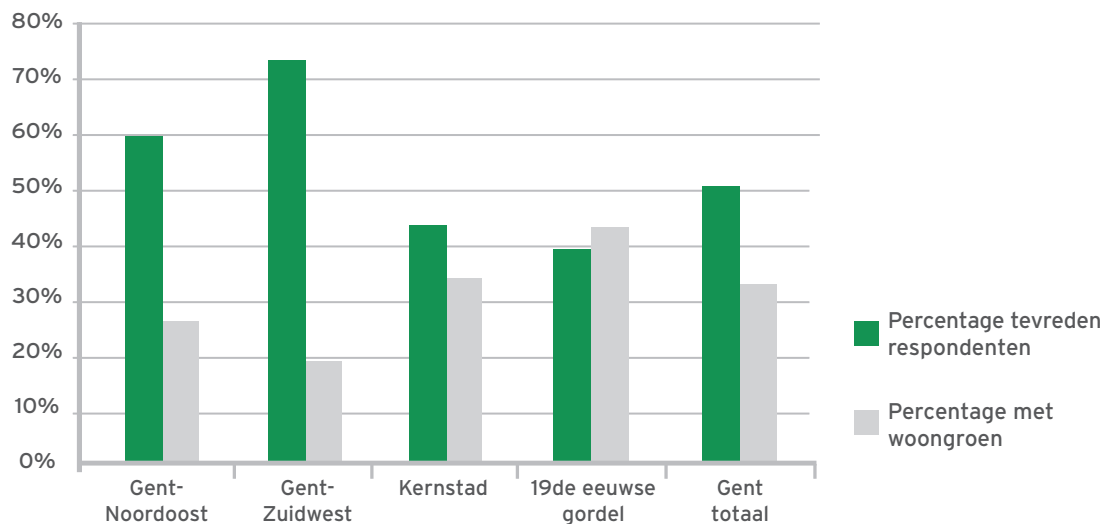
De variabele 'woongroen', toegevoegd aan de dataset, geeft per respondent aan of er in een straal van 150 meter van de woning openbaar groen aanwezig is. Woongroen wordt gedefinieerd als een groenoppervlakte op minder dan 150 meter afstand. De variabele is opgenomen als een dummyvariabele. Indien woongroen aanwezig is, krijgt deze variabele de waarde 1, in het andere geval de waarde 0.

Grafiek 1 toont ons dat het aandeel tevreden respondenten niet systematisch hoger ligt dan het aandeel van die Gentenaars die ook effectief woongroen hebben: voor 19de eeuwse gordel is het aandeel met woongroen hoger dan het aandeel tevreden respondenten. De 19de eeuwse gordel wordt gekenmerkt door een hoge dichte

bevolkingsdichtheid; meer Gentenaars moeten het daar doen met hetzelfde groen. Laat het nu net ook een plek in de stad zijn waar het een uitdaging is om de verschillende ruimtelijke functies in te plannen, gezien de densiteit van dit stadsdeel.

GRAFIEK 1:
AANDEEL RESPONDENTEN MET WOONGROEN, AANDEEL RESPONDENTEN DAT TEVREDEN IS OVER HET GROEN IN DE BUURT IN LEEFBAARHEIDSMONITOR 2014, GENT 2014

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR 2014

Onderstaande tabel geeft de samenhang (correlatie) weer tussen openbaar woongroen op 150 meter en de tevredenheid aangaande aanwezigheid van groen in de buurt. Er wordt gekeken of deze twee variabelen lineair samengaan, m.a.w. of een hoger aandeel aan inwoners met woongroen op 150 meter ook samengaat met een hogere tevredenheid ten aanzien van dit groen in de buurt. Of omgekeerd. In sociaal wetenschappelijk onderzoek spreekt men van een sterke correlatie of samenhang bij een maat hoger dan 0,3. Belangrijk op te merken: er wordt hier geen causaliteit (cfr. oorzaak - gevolg) nagegaan, maar correlatie (het samen voorkomen van twee fenomenen).

TABEL 2:
PEARSONS' CORRELATIE TUSSEN OPENBAAR WOONGROEN EN TEVREDENHEID AANGAANDE GROEN IN DE BUURT, 2014, GENT

Gebied	Pearsons' Correlation ²
Gent totaal	0,103*
Gent-Noordoost	0,107*
Gent-Zuidwest	0,037*
Gent Kernstad	0,295*
Gent 19de eeuwse gordel	0,166*

* CORRELATIE IS SIGNIFICANT OP 0,01 NIVEAU (2 -TAILED)

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR, 2014

Bovenstaande tabel toont dat er enkel voor de Kernstad sprake is van een sterke relatie tussen de aanwezigheid van openbaar buurtgroen en de tevredenheid aangaande het groen in de buurt. Voor de 19de eeuwse gordel is er eveneens een correlatie, zij het minder sterk.

Voor de twee perifere wijken is er eerder een zwakke correlatie: veel openbaar buurtgroen gaat hier niet perse op met een hogere tevredenheid (of omgekeerd).

Merk op dat de Kernstad en Gent Noordoost een even hoog aandeel Gentenaars hebben dat beschikt over openbaar groen op 150 meter, en toch is de relatie tov tevredenheid ten aanzien van dit groen verschillend.

Belangrijk op te merken dat het hier openbaar buurtgroen betreft en dat dus privé groen niet mee in rekening is genomen. Dit bespreken we in de volgende vraag.

Een stap verder: is er een samenhang tussen de tevredenheid over groen in de buurt en de aanwezigheid van groen in een straal van 150m.

En wat als we niet alleen openbaar groen in rekening nemen, maar eveneens privé groen en alle soorten groen? Geeft dit andere correlaties?

TABEL 3:
PEARSONS' CORRELATIE TUSSEN AANWEZIGHEID GROEN EN TEVREDENHEID AANGAANDE GROEN IN DE BUURT, 2014, GENT

Gebied	Pearsons' Correlation
Gent totaal	0,408*
Gent-Noordoost	0,336*
Gent-Zuidwest	0,266*
Gent Kernstad	0,417*
Gent 19de eeuwse gordel	0,328*

* CORRELATIE IS SIGNIFICANT OP 0,01 NIVEAU (2 -TAILED)

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR, 2014

Bovenstaande tabel toont aan dat er een sterke correlatie is tussen de aanwezigheid van groen en de tevredenheid over dit groen. De relatie is sterk voor de stad; voor de deelgebieden is er differentiatie. In Gent Kernstad is de samenhang het sterkst, voor Gent-Zuidwest het minst sterk. Deze laatste heeft nochtans de grootste groenoppervlakte. Gent Kernstad en 19de eeuwse gordel hebben een bijna even grote oppervlakte aan groen, maar de correlaties met de tevredenheid zijn minder sterk dan voor de 19de eeuwse gordel.

M.a.w. een hoger aandeel Gentenaars met groen op 150 meter gaat samen met een hoge tevredenheid ten aanzien van dit groen, ongeacht of het nu openbaar of privé groen is.

Merk wel dat hier dezelfde tendensen worden opgemerkt als daarnet toen er enkel met woongroen werd geanalyseerd: correlaties zijn minder sterk voor Gent-Zuidwest en het sterkst voor de Kernstad.

² DE MEEST GEBRUIKTE CORRELATIECOEFFICIENT IS DE DIE VAN PEARSON. DEZE CORRELATIECOEFFICIENT IS EEN MAAT VOOR DE STERKTE VAN DE LINEAIRE SAMENHANG TUSSEN X EN Y. DE WAARDE KAN VARIËREN TUSSEN -1 EN +1. EEN CORRELATIECOEFFICIENT VAN +1 OF -1 BETEKENT DAT ER LINEAIR VERBAND IS TUSSEN DE VARIABELEN, WAT WIL ZEGGEN DAT DE ENE VARIABELE VOLLEDIG UIT DE ANDERE IS TE HERLEIDEN VIA EEN LINEAIRE RELATIE. EEN CORRELATIECOEFFICIENT VAN 0 WIL ZEGGEN DAT ER TOTAAL GEEN LINEAIRE SAMENHANG IS.

Is er een samenhang tussen de hoeveelheid beschikbaar groen in de buurt en de leefbaarheid in de buurt?

Tot nog toe zijn we nagegaan of er een correlatie is tussen aanwezigheid van groen en groenbeleving. We willen hier nog een stap verder gaan: is er een correlatie tussen aanwezigheid van groen en de perceptie van de leefbaarheid van de wijk in het algemeen of is er een correlatie tussen groenbeleving en de perceptie van de leefbaarheid van de wijk in het algemeen. Zijn respondenten die (woon)groen hebben op 150 meter van de woning meer tevreden over de leefbaarheid van deze buurt. Leefbaarheid van de buurt is bevraagd via volgende vraag: "in welke mate ben je tevreden over de leefbaarheid van de buurt?". De respondent vult leefbaarheid zoals hij/zij dit definieert.

Eerst en vooral gaan we na of er een correlatie is tussen appreciatie van de leefbaarheid van de buurt en de appreciatie van het groen in de buurt.

TABEL 4:
PEARSONS' CORRELATIE TUSSEN DE TEVREDENHEIDSMONITOR EN DE TEVREDENHEID OVER HET GROEN, 2014, GENT

Gebied	Pearsons' Correlation
Gent totaal	0,241*
Gent-Noordoost	0,327*
Gent-Zuidwest	0,262*
Gent Kernstad	0,115*
Gent 19de eeuwse gordel	0,160*

* CORRELATIE IS SIGNIFICANT OP 0,01 NIVEAU (2 -TAILED)

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR, 2014

Er is een correlatie tussen de leefbaarheid van de buurt en de tevredenheid aangaande het groenaanbod in de buurt. De correlatie is het sterkst voor Gent-Noordoost. Voor de Kernstad en de 19de eeuwse gordel is de correlatie zwakker en gaat een hoge leefbaarheid niet altijd samen met een hoge tevredenheid over het groenaanbod in de buurt.

In een volgende stap gaan we de correlatie na tussen woongroen en leefbaarheid van de buurt. Is het zo dat een hoog aandeel respondenten met woongroen op 150 meter samengaat met een hoge leefbaarheid van de buurt? Onderstaande tabel toont dat er nagenoeg geen correlatie is.

TABEL 5:
PEARSONS' CORRELATIE TUSSEN DE TEVREDENHEIDSMONITOR EN DE AANWEZIGHEID VAN OPENBAAR WOONGROEN OP 150 METER, 2014, GENT

Gebied	Pearsons' Correlation
Gent totaal	0,074*
Gent-Noordoost	0,035*
Gent-Zuidwest	0,050*
Gent Kernstad	-0,099*
Gent 19de eeuwse gordel	0,059*

* CORRELATIE IS SIGNIFICANT OP 0,01 NIVEAU (2 -TAILED)

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR, 2014

Tot slot gaan we na of er een correlatie is tussen groen op 150 meter en leefbaarheid van de buurt. Is het zo dat een hoog aandeel respondenten met groen op 150 meter samengaat met een hoge leefbaarheid van de buurt?

TABEL 6:
PEARSONS' CORRELATIE TUSSEN DE TEVREDENHEIDSMONITOR EN DE AANWEZIGHEID VAN GROEN OP 150 METER, 2014, GENT

Gebied	Pearsons' Correlation
Gent totaal	0,191*
Gent-Noordoost	0,104*
Gent-Zuidwest	0,135*
Gent Kernstad	0,039*
Gent 19de eeuwse gordel	0,049*

* CORRELATIE IS SIGNIFICANT OP 0,01 NIVEAU (2 -TAILED)

BRON:
STAD GENT, LEEFBAARHEIDSMONITOR, 2014

Er is een zwakke correlatie tussen de tevredenheidsindex en de aanwezigheid van groen: respondenten wonende in buurten met meer groen, ongeacht of dit openbaar of privé groen is, zijn meer tevreden aangaande de leefbaarheid van deze buurt. Voor dichtbevolkte deelgebieden is de correlatie nog zwakker. Een verklaring hiervoor is niet gezocht.

Besluitend: er is een matige relatie voor groen op stadsniveau. De relatie gaat voornamelijk op voor de perifere wijken en niet voor de Kernstad alsook de 19de eeuwse gordel. De lage correlaties kunnen te wijten zijn aan de complexiteit van de relaties. Individuele leef-situatie is bepalend voor leefbaarheid. Deze twee laatste onderzoeksvragen vragen naar een meer geavanceerd causaal model. Beschikbaarheid van groen zou daarin één van de vele variabelen zijn die een invloed kunnen hebben op leefbaarheid. Een dergelijk onderzoek valt buiten de scope van dit artikel.

Samenvattend

In dit artikel gaan we na of er een samenhang is (woon)groen en de tevredenheid van dit groen alsook tussen (woongroen) en de mate waarin met tevreden is over de buurt. We onderzoeken dit via de dataset van de Leefbaarheidsmonitor en de verrijking van deze set met objectieve GIS variabelen; met name woongroen een straal van 150 meter en groen binnen een straal van 150 meter. Dit onderzoek start vanuit de beschrijvende statistiek, als exploratie voor verder onderzoek.

De helft van de Gentenaren oordeelt dat er voldoende groen aanwezig is in de woonbuurt, 30% gaat hiermee niet akkoord. Bewoners van de Kernstad en de 19de eeuwse gordel geven minder aan dat er voldoende groen is in de woonbuurt dat de bewoners uit de periferie. Kernstad en 19de eeuwse gordel zijn net de wijken met een hoge bevolkingsdichtheid, het aandeel groen per inwoner ligt er lager dan in de perifere wijken.

Groen in de woonbuurt wordt positief ervaren. Voor 7 op de 10 Gentenaren is de aanwezigheid van groen in hun buurt een van de elementen die er voor zorgt dat ze hun buurt als positief beoordelen. Het is zelf de derde belangrijkste reden om de woonbuurt als positief te evalueren (samen met een rustige buurt). In Gent-Zuidwest speelt de aanwezigheid van groen een grotere rol bij de appreciatie van de woonbuurt dan bij Gentenaars uit de Kernstad en 19de eeuwse gordel.

Is er een correlatie tussen Gentenaars die in de buurt van woongroen wonen en de tevredenheid aangaande groen in de buurt? Er is inderdaad, en voornamelijk voor de Kernstad en de 19de eeuwse gordel een sterke correlatie. Voor de twee perifere wijken is er eerder een zwakke correlatie: veel buurtgroen gaat hier niet perse samen met een hogere tevredenheid (of omgekeerd). Een hoger aandeel inwoners met woongroen op 150 m gaat samen met een hogere tevredenheid aangaande het groen in de buurt. Indien alle groen, dus ook het privégroen in rekening wordt genomen, zijn de correlaties sterker dan indien we enkel woongroen op 150 meter nemen.

Zou er ook een samenhang te vinden zijn met leefbaarheid van de buurt? Alvorens deze vraag te beantwoorden gaan we eerst na of er een samenhang is tussen tevredenheid ten aanzien van het groen in de buurt en leefbaarheid van de buurt? Er is een correlatie tussen de leefbaarheid van de buurt en de tevredenheid aangaande het groenaanbod in de buurt. De correlatie is het sterkst voor Gent-Noordoost. Voor de Kernstad en de 19de eeuwse gordel is de correlatie zwakker en gaat een hoge leefbaarheid niet altijd samen met een hoge tevredenheid over het groenaanbod in de buurt. Er is een zwakke correlatie tussen de tevredenheidsindex en de aanwezigheid van groen: respondenten wonende in buurten met meer (openbaar) groen zijn meer tevreden aangaande de leefbaarheid van deze buurt. Voor deze analyse zien we sterkere correlatie met de perifere wijken i.p.v. niet perifere wijken. Correlatie is zeer sterk voor Gent Noordoost. Voor dichtbevolkte deelgebieden is de correlatie nog zwakker. Een verklaring hiervoor is niet gezocht.

Tot slot, is er een correlatie tussen aanbod aan groen in de buurt met de leefbaarheid van de buurt. Voor woongroen vinden we geen correlaties terug. Nemen we alle groen in rekening dan hebben we een zwakke correlatie voor de stad in zijn totaliteit en Gent Zuidwest. Voor de overige stadsdelen is er geen lineaire samenhang tussen het aanbod aan groen in de buurt en de leefbaarheid van de buurt. Het feit dat de correlaties zeer laag zijn kan te wijten zijn aan de complexiteit van de relaties en de noodzaak voor een causaal model om na te gaan dat beschikbaar groen maar één van de vele variabelen zijn die een invloed (kunnen) hebben op leefbaarheid.

Bibliografie

- Bral, L., et al. (2014). Stadsmonitor 2014. Een monitor voor leefbare en duurzame steden. Brussel, Agentschap Binnenlands Bestuur.
- Natuurpunt Gent (2003). Een leefbare stad is een groene stad!
- Stad Gent (2012d). Groenstructuurplan Gent. Gent: Groendienst.
- Stad Gent (2013). Gent in Cijfers 2013: Een omgevingsanalyse. Gent.
- Stad Gent (2014). Beleidsnota Openbaar groen: 40 acties voor meer en mooier groen in Gent 2014-2018. Gent.

COLOFON

v.u. Burgemeester Daniël Termont,
Botermarkt 1, 9000 Gent

Teksten: Stad Gent

Fotografie: Stad Gent

Wettelijk depotnummer: D/2015/0341/13

Meer informatie:

Over de dienstverlening van de stadsdiensten en
het stadsbestuur van Gent:

Gentinfo 09 210 10 10 of gentinfo@stad.gent

van maandag tot en met zaterdag van 8 tot 19 uur

Over het onderzoek en de onderzoeksresultaten:

Data en Informatie: 09 266 82 00 of statistiek@stad.gent
stad.gent/gentincijfers

Deze publicatie kwam tot stand met de steun van

Vlaanderen
verbeelding werkt

